

Ярмолинецька централізована бібліотечна система
Бібліотека філіал с. Косогірка

Косогірка моя

від А до Я

(Краєзнавчо-енциклопедичний посібник)

Косогірка 2015р

ББК 92 (4 УКР-ХМЕ)

К

Косогірка моя від А до Я (краєзнавчо-енциклопедичний посібник) /Ярмолинецька ЦБС б-ф с. Косогірка: упоряд. М.Боднар. – Косогірка, 2015. – 12с.: фото.

Видання містить алфавітний показник краєзнавчих пам'яток села Косогірка та їх опис.

Упорядник: Боднар М.М.
Комп'ютерний набір: Боднар М.М.

Відповідальна за випуск: Гриб М. А.,
директор Ярмолинецької

© БФ с. Косогірка, 2015

Моє село, заквітчане красою.

Уже усе убралось у зелень

Моє село умилося росою

Немовби наречена зацвіло

Село моє цвіте немов троянда

Квітує берег чистої роси

Моє село ніколи не зів'яне

Воно цвістиме й житиме віки

Село Косогірка (Фрампіль)

Село Косогірка (Фрампіль) з'явилося на початку XVIII ст. завдяки важливому шляху з Кам'янця-Подільського на Проскурів. Містечко втиснулося поміж присілками Франівка, від якого, власне, й одержало назву, та Перелісів. Центр містечка мав форму квадрата, на південному боці стояв розкішний будинок, а з трьох інших боків було близько 20-ти магазинів: тканини, борошно, промтоварні та ін., якими користувалися жителі багатьох навколишніх населених пунктів. А головна вулиця була зайнята довгим ланцюгом готелів (заїжджих дворів) для купців та візників. Перші поселенці з числа євреїв взяли й за спорудження закусочних для селян, які приїжджали на торги.

Коли виникла ідея прокласти сучасну дорогу між Проскуровом та Кам'янець-

Подільським, інженери запропонували власникам готелів та крамниць заплатити їм хабар 100 рублів золотом. Ті відмовились і спеціалісти проклали маршрут на 10км. в стороні. Це й привело до розорення власників цих закладів і занепаду містечка в цілому. І все-таки в кінці XIX–на початку XX століть Фрампіль поступово розвивався. У 1894р тут проживало 595 чол., з яких 30 ремісників. Діяла школа грамоти, тринадцять лавок поштово-телеграфне відділення. Незабаром було відкрито дільничну земську лікарню, телефонну станцію.

В роки першої світової війни, коли край був прифронтовою зоною, великі переміщення військ завдавали великих збитків місцевому населенню. Адже майже всіх дієздатних чоловіків (крім євреїв) було мобілізовано на фронт, а продовольство,

фураж, коні реквізовано для воєнних потреб.

В окупаційний період фашисти вивозили з села Косогірка єврейське населення до ст. Ярмолинці, де в жовтні 1942р було розстріляно 8 тисяч мирних жителів з Ярмолинець, Михайлівки та Косогірки. Братська могила розстріляних фашистами єврейських дітей (181 дитина) із села Косогірка, знаходиться на ст.Ярмолинці.

У 2012р в селі, Косогірка урочисто відкрили пам'ятну Дошку відомому польському поету, представнику “Української школи” в польській літературі, співцю минулого і краси подільського краю, патріоту рідної землі Маврицію Гославському. Приурочили подію 210-річчю із дня народження поета.

В селі збереглося приміщення колишньої Фрапільської єврейської початкової школи, функціонує кімната — музей при

Косогірській бібліотеці – філіал та історико – краєзнавчий музей села Косогірки при Косогірській ЗОШ – І-ІІст.

Б.

Бойчак Михайло Петрович (2 липня 1950 року село Косогірка Ярмолинецького району Хмельницької області) — генерал-майор медичної служби (1998). Доктор медичних наук (2004). Заслужений лікар України (1995). Очолював Головний військовий клінічний госпіталь Міністерства оборони України з 1996 по 2012 рік.

Бібліотека філіал села Косогірка (відкрита з) З жовтня 2006р бібліотекар І-категорії Боднар Марія Михайлівна. Бібліотека знаходиться по вулиці Кам'янецькій буд. Фонд бібліотеки складає – 6.467 екземплярів.

В.

Венгер Констянтин Степанович (31.05.1921р-1988рр). Уродженець села Косогірка, водій танка, гвардії старшина, кавалер трьох орденів слави.

Г.

Гославський Маврицій (Маурицій, Мирослав) Госла́вський (пол. Maurycy Gosławski; 5 жовтня 1802, містечко Фрампіль, тепер село Косогірка Ярмолинецького району Хмельницької області — † 17 листопада 1834, місто Станіслав, тепер Івано-Франківськ) — польський поет, представник «української школи» в польській літературі. Представник роду Гославських гербу Окша.

К.

Костел (Римо-Католицька церква)

“Воздвиження
святого хреста”
відкритий у літку
2002р. Перша
Свята Меса
відбулася 20
жовтня 2002р.

Першу Месу відправив отець Мирослав
Станчук. З 2013р служить службу священик
Міщук Петро.

М.

Меморіальна дошка

Маврицію

Гославському.

17 листопада
2012 року в с.

Косогірка відкрито меморіальну дошку присвячену великому польському та українському поету М. Гославському Даний захід присвячений 210-річчю з дня народження поета, яке широко святкувалося в нашому районі. Меморіальна дошка розташована біля сільської бібліотеки, де з часом планується відкриття музею видатного поета. М. Гославський (1802-1834) народився в с. Фрампіль (тепер с. Косогірка) - автор багатьох віршів, думок, які знайшли свого поціновувача в обох країнах, а також поеми "Поділля". На заході були присутні делегації польської громади міст Городка, Кам'янця - Подільського, Дунаєвець, Хмельницького, місцеві жителі, школярі, працівники культури. З привітальним словом виступила заст. голови Ярмолинецької РДА Подольська Т. П. Голова Хмельницької обласної спілки поляків України Ф. Мецінський зачитав

привітання від генерального консула Республіки Польща у м. Вінниці, радника міністра К. Свідеріка. Присвячення поету посвятив ярмолинецький поет Б. Фурман. Про створення бібліотеки-музею ім М. Гославського розповіла зав. бібліотекою-філіалом Боднар М. М. Щиру подяку спонсорам, меценатам оголосив голова районного польського громадського об'єднання "Єдність", ініціатор цієї події Г. Качуровський. Солісти районного Будинку культури І. Бойко та Н. Затерка виконали твори на вірші М. Гославського. Також прозвучали вірші у виконанні ведучої свята Т. Туйчієвої. Бібліотеки Польщі посприяли формуванню фонду польської літератури в сільській бібліотеці.

Меморіальна дошка

директору
Косогірської
школи
Харламбу
Ісааку
Йосиповичу

(1899-1971рр). Працював директором з 1919-1960рр.

Н.

Назаришина (Супрун) Інна Петрівна – викладач спецтехнології вишивки ліцею сфери побуту м.Рівне. Народилася в 1967р в селі Косогірка. Нагороджена дипломом міжнародного академічного рейтингу популярності “Золота фортуна” з присвоєнням титулу “Лауреат рейтингу”

П.

Пам'ятник
воїнам —
односельчанам
(1969р)

Пам'ятний знак жертвам
голодомору (відкритий у
2007р)

Пам'ятний знак євреям
закатованим та знищеним
фашистами у жовтні 1942р.

Ц.

Церква Св. Іоанна Богослова (УПЦМП) Священник Капленко Анатолій. Заснована після революції, відновлена в 50-му році, в 90-му реставрована.

Ш.

Школа (Косогірська НВК) заснована ще у довоєнний час.

А в 50-му була збудована нова школа.

